

Offentliggjort d. 29. marts 2022 på hjemmesiden V.dk

Aktionærlån – en dyr finansiering[©]

*Af advokat (L) Bodil Christiansen, Advotax Advokatfirma
advokat (H), cand. merc. (R) Tommy V. Christiansen*

www.v.dk

Siden vedtagelsen af de særlige og meget hårde regler om beskatning af aktionærlån i 2012 har der verseret mange sager om rækkevidden og konsekvenserne af regelsættet. Foreløbig har domstolene accepteret skattemyndighedernes meget vidtrækkende fortolkning af reglerne.

Skattereglerne om aktionærlån har været omtalt i disse spalter ved flere tidligere lejligheder, herunder den 11. maj 2019 i artiklen ”Beskatning ved aktionærlån”, og senest den 18. december 2021 i artiklen ”Aktionærlån – selskabers udlån til ”nærtstående”.

Reglerne indebærer i korthed, at udlån fra et selskab til en aktionær med bestemmende indflydelse i selskabet, typisk en eneaktionær, skal anses som et skattepligtigt udbytte fra selskabet.

Beskatningen fastholdes, selv om aktionæren tilbagebetaler det lånte beløb til selskabet. En sådan tilbagebetaling anses skattemæssigt som et tilskud til selskabet. Sådanne tilskud er som udgangspunkt skattepligtige for selskabet, men tilskudsbeskatningen af selskabet er dog ophævet for netop denne tilbagebetaling.

Når aktionæren sidenhen hæver samme beløb i selskabet på ny, skal beløbet beskattes igen efter gældende regler. Denne dobbeltbeskatning af ét og samme beløb under de nævnte omstændigheder var klart forudsat ved behandlingen og vedtagelsen af reglerne. En dobbeltbeskatning, som i øvrigt kan undgås ved - alt i overensstemmelse med Skattestyrelsens egne anvisninger - en selskabsretlig udlodning af selskabets tilgodehavende mod aktionæren til aktionæren.

Offentliggjort d. 29. marts 2022 på hjemmesiden V.dk

Formålet med skattereglerne om aktionærlån var ifølge lovforslaget til de senere vedtagne regler ”at fjerne de eksisterende skattemæssige incitamenten til at optage aktionærlån som skattefrit alternativ til at hæve løn eller udbytte i selskabet.” Heri ligger, at aktionærer med bestemmende indflydelse skulle fratages muligheden for skattefri finansiering af privatudgifter ved at iklæde en hævning af selskabets midler formen af et ”lån”.

Selv om aktionærlån under visse omstændigheder er fuldt ud lovlige efter de gældende selskabsretlige regler, var og er det tanken med *skattereglerne* for aktionærlån at sætte en effektiv stopper for udlån til aktionærer med bestemmende indflydelse på selskabet. På samme baggrund var skatteministerens ”standardbemærkning” til indsigelserne mod lovforslaget fra 2012, at ”... dobbeltbeskatning kan undgås ved at undlade at optage lån i selskabet. Aktionæren er således selv herre over konsekvenserne.”

Skatteministerens synspunkt er besnærende enkelt og forståeligt i de tilfælde, hvor aktionæren foretager en enkeltstående hævning i selskabet, f.eks. til køb af en ny bil. Det samme gælder for tilfælde, hvor aktionæren på en selskabsfjendtlig eller måske ligefrem strafbar måde tømmer selskabet for midler.

Mellemregningskonti mellem selskab og aktionær

Men virkeligheden er sjældent så enkel. For mange, måske navnlig mindre, selskaber har et såkaldt rullende mellemværende med hævninger og indsætninger på mellemregningskontoen mellem selskab og aktionær ført til en uventet og meget hård beskatning.

Det har i nogle tilfælde ikke gjort sagen nemmere, at den juridiske fiktion, som skattereglerne er født med - nemlig at det for et skattepligtigt aktionærlån i alle skattemæssige relationer vil blive lagt til grund, at der foreligger en hævning uden tilbagebetalingspligt – kun lægges delvist til grund ved beskatningen af hævninger på en mellemregningskonto.

Offentliggjort d. 29. marts 2022 på hjemmesiden V.dk

Et eksempel

En aktionær har den 1. januar 2022 et tilgodehavende i selskabet (dvs. en mellemregning med en saldo i aktionærens favør) på 10 t. kr.

Aktionæren hæver nu i slutningen af januar måned et beløb på 25 t. kr. i selskabet. Her vil de 15 t. kr. blive anset som et skattepligtigt aktionærlån, dvs. udbytte (eller løn), da der hævnes mere end tilgodehavendet på de 10 t. kr.

Så vidt så godt og i overensstemmelse med lovens hensigt og den naturlige forståelse af forholdet hos aktionæren.

En naturlig forståelse af skattereglerne vil herefter være, at aktionærens mellemregningskonto nu skattemæssigt er 0 kr. (nulstillet), da hævningen på de 15 t. kr. jo ikke er anset som en hævning på mellemregningskontoen – men som en udlodning, der er blevet beskattet hos aktionæren.

Skattestyrelsen har imidlertid den opfattelse, at mellemregningskontoen fortsat er negativ med 15 t. kr., hvilket jo for så vidt er korrekt i henhold til bogføringen på mellemregningskontoen. Problemet er her, at mellemregningskontoens udvisende *skattemæssigt* burde være 0 kr., da de 15 t. kr. *skattemæssigt* er anset som en udlodning – og ikke en hævning på mellemregningskontoen.

Var der overensstemmelse mellem skatteretten og civilretten, skulle de 15 t. kr. ikke være ført på mellemregningskontoen, men som udbytteudbetaling. Og var Skattestyrelsen konsekvent, ville Skattestyrelsen efter min opfattelse se bort fra konteringen på de 15 t. kr. på mellemregningskontoen, da der efter Skattestyrelsens opfattelse er tale om udbytte.

Det forudsættes nu, at aktionæren i de efterfølgende 11 måneder, dvs. i perioden februar - december starter hver den 1. i måneden med at indsætte 25 t. kr. i selskabet og efterfølgende i slutningen af måneden hæver 25 t. kr., således at der netto hævnes 0 kr. i den forgangne måned.

Offentliggjort d. 29. marts 2022 på hjemmesiden V.dk

Når året er gået, vil Skattestyrelsen herefter - som følge af dispositionen i januar måned - nu anse aktionæren for at have fået et udbytte på 12 x 15.000 kr. eller i alt 180.000 kr.!

Forstå det rimelige i dette, hvem der kan!

For år tilbage har sager om dobbelt- og trippelbeskatning af én og samme indkomst givet anledning til stor opmærksomhed, og lovgivningen blev ændret eller modereret for at undgå eller imødegå sådanne tilfælde af dobbelt- og trippelbeskatning.

Disse tilfælde af dobbelt- eller trippelbeskatning blegner nu som trivialiteter i småtingsafdelingen ved siden af den - multibeskatning - som er introduceret med skattereglerne for aktionærlån.

Som allerede nævnt var det i lovforslaget om beskatning af aktionærlån forudsat, at der kunne blive tale om dobbeltbeskatning i det tilfælde, hvor aktionæren tilbagebetalte lånet til selskabet, og senere hævede de samme midler igen. Men denne forudsætning synes nu udstrakt til at legitimere ethvert tilfælde af dobbelt, trippel- eller multibeskatning.

Flere sager ved domstolene

Nogle af de sager om beskatning af aktionærlån, som skattemyndighederne de senere år har rejst mod aktionærer, er nu nået frem til domstolene. Men set fra et aktionærssynspunkt giver domstolenes linje så vidt ikke anledning til optimisme. Domstolene har således hidtil fulgt skattemyndighedernes meget hårde linje på området og indebærer, at der bør udvises betydelig forsigtighed ved hævninger på mellemregningskonti.

Vestre Landsrets dom af 25. oktober 2021

I en sag afgjort af Vestre Landsret den 25. oktober 2021¹⁾, som vedrørte 2013, havde en aktionær tre gange i løbet af 2013 hævet 200.000 kr. i sit selskab med henblik på at ne

¹⁾ SKM2021.596.VLR

Offentliggjort d. 29. marts 2022 på hjemmesiden V.dk

bringe renten på hans personlige byggekredit. Hver gang selskabet havde haft behov for yderligere likviditet, havde aktionæren herefter tilbageført de 200.000 til selskabet. For den sidste gangs vedkommende primo 2014. Aktionæren havde herved opnået en rentebesparelse på sin byggekredit på godt 7.000 kr.

Efter skattemyndighedernes afgørelse var der - uanset tilbageførslerne til selskabet - ved hver af de tre hævnings på 200.000 kr. tale om et skattepligtigt aktionærlån på 200.000 kr., i alt 600.000 kr. Aktionæren blev følgelig beskattet af de 600.000 kr. i 2013.

Aktionæren klagede til Landsskatteretten, der nedsatte beskatningen til 200.000 kr. Men Skatteministeriet indbragte denne afgørelse for domstolene, som fastholdt beskatningen af aktionæren af de 600.000 kr.

Aktionæren gjorde under sagens behandling bl.a. gældende, at de 200.000 kr. ikke var blevet anvendt til private formål, og at overførslen af midlerne kun havde haft til formål at opnå en rentebesparelse.

Videre anførte aktionæren, at når de 200.000 kr. overhovedet var blevet ført tilbage til selskabet to gange efter den første overførsel til aktionæren, skyldtes det et hensyn til selskabet, der havde haft behov for midlerne. Og der var efter aktionærens opfattelse ikke grundlag for at anse disse to overførsler som skattepligtige tilskud - overførslerne skulle i stedet anses som et udlån til selskabet, som efterfølgende var tilbagebetalt til aktionæren.

Endelig påpegede aktionæren, at den skete beskatning tre gange af samme beløb lå langt uden for formålet med skattereglerne om aktionærlån i et tilfælde, hvor dette beløb var ført frem og tilbage 3 gange.

Ingen af disse synspunkter vakte gehør ved Vestre Landsret.

Offentliggjort d. 29. marts 2022 på hjemmesiden V.dk

Landsretten tog ved afgørelsen afsæt i, at overførslerne skete til aktionærens private bankkonto og nedbragte den negative saldo på kontoen, således at aktionærens private renteforpligtelse blev reduceret.

Landsretten udtalte herefter, at selv om det ikke var hensigten, at aktionæren i forlængelse af overførslerne skulle beholde beløbene, idet det var meningen, at pengene skulle tilbagebetales til selskabet, var der efter landsrettens opfattelse tale om lån til aktionæren, og disse lån var omfattet af skattereglerne om aktionærlån.

Endvidere bemærkede landsretten, at den omstændighed, at aktionæren efter det oplyste ikke havde til hensigt i øvrigt at disponere over de overførte beløb, og at han ved hævingerne i selskabet samtidig blev forpligtet til at betale renter til selskabet, ikke kunne føre til et andet resultat.

Landsretten afviste tillige aktionærens synspunkt om, at aktionærens tilbagebetaling af de hævede beløb skulle anses som et udlån – og altså ikke et tilskud til selskabet.

Som allerede nævnt blev beskatningen af aktionæren af de 600.000 kr. herefter fastholdt.

Landsrettens afgørelse af 26. juli 2021

Vestre Landsret traf i 2021 afgørelse i en yderligere sag om aktionærlån⁽²⁾, som ligeledes vedrørte successive bevægelser på mellemregningskontoen mellem selskab og eneaktionær. Også i denne sag fastholdte landsretten skattemyndighedernes udbyttebeskatning for hvert af de tre år, som sagen vedrørte.

Mellemregningskontoen mellem selskab og aktionær omfattede en lang række transaktioner mellem selskab og aktionær af vidt forskellig karakter, og svingede i årets løb i

² SKM2021.422.VLR

Offentliggjort d. 29. marts 2022 på hjemmesiden V.dk

enten aktionærens eller selskabets favør. Men det bemærkes, at ved årets udløb var saldoen hvert år i aktionærens favør – dvs. at aktionæren hvert år ved årets udgang havde indfriet ethvert lån i selskabet i årets løb.

Skattemyndighederne havde imidlertid beskattet aktionæren vedrørende samtlige de posteringer, hvorved selskabet fik et tilgodehavende mod aktionæren eller selskabets tilgodehavende blev forøget. Med andre ord: Mellemløbet blev bølgede op og ned, og der blev udløst beskatning, hver gang bølgen gik op så at sige over 0. På denne baggrund blev aktionæren beskattet af godt 3,8 mio. kr. over den 3-års periode, som skattemyndighederne havde gennemgået.

Aktionærens synspunkt var her, at denne beskatning ikke hang sammen med det grundlæggende synspunkt bag skattereglerne om aktionærlån - nemlig at: *"Hvis et lån er omfattet af [reglerne om skattepligt af aktionærlån], vil det i alle skattemæssige relationer blive lagt til grund, at der hverken hos selskabet eller aktionæren foreligger et lån."*

Foretager en aktionær flere på hinanden følgende hævninger i selskabet, kan det i sagens natur have væsentlig betydning, om de forudgående hævninger så at sige er bortfaldet, fordi de allerede er beskattet som et aktionærlån, jf. det førnævnte "eksempel".

Aktionæren i den pågældende sag ved Vestre Landsret havde udarbejdet en opgørelse over skattepligtige aktionærlån, baseret på, at et givet aktionærlån - i overensstemmelse med lovens forudsætning om, at der ved beskatning ikke længere foreligger et lån, jf. ovenfor - skulle anses for bortfaldet.

Efter aktionærens opgørelse var der herefter grundlag for at beskatte aktionæren af et beløb på godt 1,1 mio. kr. – og altså ikke de godt 3,8 mio. kr.

Landsrettens afgørelse

Som allerede nævnt fastholdt landsretten skattemyndighedernes beskatning af aktionæren af de godt 3,8 mio. kr.

Offentliggjort d. 29. marts 2022 på hjemmesiden V.dk

Efter en omtale af skattereglerne om aktionærlån bemærkede landsretten indledningsvist bl.a., at løbende hævnings på mellemregningskontoen, hvorved der er opstået ny gæld til selskabet, eller hvor en allerede eksisterende gæld er blevet forøget, efter landsrettens opfattelse udgør lån omfattet af skattereglerne for aktionærlån. Det fører efter landsrettens opfattelse frem til, at de enkelte hævnings derfor skattemæssigt skal behandles som hævnings uden tilbagebetalingspligt, og de skal derfor beskattes på udbetalings-tidspunktet.

Landsretten tilkendegav dernæst, at den omstændighed, at mellemregningskontoen ved regnskabsårenes udgang var i aktionærens favør, ikke kunne føre til, at der ikke skulle ske beskatning.

Denne præmis fra Landsskatterettens side indebærer med andre ord, at der ikke er grundlag for et synspunkt om, at der skal foretages én samlet opgørelse ved årets udløb, dvs. en vurdering af, om flere eller måske mange posterings på en mellemregningskon-to i årets løb netto er udtryk for et aktionærlån ved årets udgang.

Efter landsrettens opfattelse havde skattemyndighederne endvidere opgjort det skattepligtige aktionærlån korrekt til de førnævnte godt 3,8 mio. kr. Landsretten henviste her-ved til, at det i forarbejderne til aktionærlånsreglerne var en forudset og accepteret kon-sekvens, at aktionæren i en situation som den foreliggende ville kunne risikere dobbelt-beskatning i forbindelse med tilbagebetaling af aktionærlån og efterfølgende hævning af lignende lånebeløb.

Det indebar efter landsrettens opfattelse videre, at der ikke i lovens ordlyd eller forar-bejder er grundlag for antage, at der ved opgørelsen af et skattepligtigt aktionærlån skal bortses fra forudgående hævnings, der allerede er beskattet.

Kommentar

De foreliggende sager indebærer i sagens natur, at aktionærer med bestemmende indfly-delse på et selskab bør udvise den største varsomhed ved hævnings i selskabet, herun-

Offentliggjort d. 29. marts 2022 på hjemmesiden V.dk

der også i tilfælde, hvor aktionær og selskab har et løbende mellemværende.

Men landsrettens dom fra 26. juli 2022 illustrerer en diskrepans mellem på den side den omstændighed, at en given hævning i selskabet ”skal beskattes på udbetalingstidspunktet” og dermed ikke længere skal anses som et lån, og **på den anden side** den omstændighed, at samme hævning skal indgå ved vurderingen af, om **senere** hævninger i selskabet ligeledes skal anses som aktionærlån i lovens forstand.

For aktionæren betød det en merbeskatning af 2,7 mio. kr.

Vestre Landsrets dom af 26. juli 2021 er indbragt for Højesteret.

Er reglerne løbet løbsk?

Det er fuldt forståeligt, at der er strammet op på området. Men noget tyder på, at praksis er gået i selvsving og forekommer urimelig.

Indtil videre har tidligere skatteminister Karsten Lauritzen i et svar af 5. april 2019³⁾ i anledning af en konkret henvendelse fra advokat Helle Hougård Porsfelt, Aarhus, bl.a. oplyst til Skatteudvalget, at det aldrig må være hensigten med lovgivningen at gennemføre dobbeltbeskatning, og at samme indkomst bør kun beskattes én gang.

Videre oplyste skatteministeren, at der er grundlag for se reglerne efter i sømmene og få analyseret, om det er muligt at undgå den dobbeltbeskatning, som den pågældende advokat havde rettet fokus på.

I samme forbindelse tilkendegav skatteministeren, at det vil være et skridt i den rigtige retning, hvis man kan nå frem til en løsning på dobbeltbeskatningsproblemet. Skattemi-

³⁾ Journal nr. 2019-2405, svar på spørgsmål nr. 331 af 18. marts 2019 (alm. del). Foranlediget af henvendelsen af 18. marts 2019 fra advokat Helle Hougård Porsfelt vedrørende foretræde om dobbeltbeskatning af aktionærlån, jf. SAU alm. del – bilag 175.

Offentliggjort d. 29. marts 2022 på hjemmesiden V.dk

nisteren henviste herved til, at han allerede havde igangsat en undersøgelse af området, og at advokat Helle Hougård Porsfelts forslag ville indgå i disse overvejelser.

Der er imidlertid intet sket siden.

— 0 —

WWW.V.DK